

	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Назва дисципліни <i>Методологія філологічних досліджень</i>			
		Статус дисципліни <i>обов'язковий компонент (цикл фахової підготовки)</i>			
Галузь знань		В Культура, мистецтво та гуманітарні науки			
Спеціальність		В 11_Філологія			
Освітні програми		ОНП «Філологія (українська мова та література)»			
Рівень вищої освіти		третій (освітньо-науковий)			
Форма навчання		заочна			
Курс		перший			
Семестр		другий			
Обсяг дисципліни		Кредити	3	Години	90
		Лекційні			16
		Практичні/семінарські			14
		Лабораторні			-
		Самостійна робота			60
Семестровий контроль		екзамен			
Викладач		<i>Ковтюх Світлана Леонідівна, кандидат філологічних наук, професор</i>			
Контактна інформація		<i>Kovtjukh@ukr.net</i>			
Кафедра		<i>української філології та журналістики</i>			
Факультет		<i>української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій</i>			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)		<i>Курс «Методологія філологічних досліджень» є обов'язковою навчальною дисципліною, важливою в системі підготовки аспірантів спеціальності В 11 Філологія. Курс дає необхідні для здійснення філологічних досліджень, системні знання про лінгвометодології, про головні мовознавчі наукові парадигми, про загальнонаукові, про макропарадигмальні методи й методики, часткові та непарадигмальні методи. Предмет є базовим у формуванні професійної компетенції аспірантів.</i>			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)		<i>Вивчення лінгвометодології як науки про структуру, логічну організацію, методи та засоби дослідницької діяльності необхідні для підготовки наукового дослідження. Лінгвістична методологія як складова гносеології сприяє процесу пізнання, формує уявлення про об'єкт, предмет, мету й завдання філологічного (лінгвістичного) дослідження, навчає стратегії та методиці проведення методологічного аналізу й інтерпретації в межах наукового дослідження.</i> Теоретичні завдання: <i>1. Сформуувати системне уявлення про внутрішню організацію процесу лінгвістичного пізнання (про</i>			

	специфіку науки як знання). 2. Сприяти засвоєнню теоретичних положень цієї дисципліни. 3. Ознайомити з основною термінологією, методами й методиками філологічних досліджень тощо. Практичні завдання: 1. Навчити аспірантів самоорганізації та саморегулювання в процесі пізнання. 2. Формувати творчі та дослідницькі вміння й навички (діагностичні, прогностичні, організаційні, комунікативні), мовленнєву компетентність. 3. Сформувати уявлення про послідовність рефлексивного руху в процесі розв'язання конкретного дослідницького завдання (про специфіку науки як діяльності), навчити готувати ІНДЗ (навчальний проєкт). 4. Сприяти оволодінню методикою проведення лінгвістичних досліджень із погляду кожного методу.
Компетентності	Інтегральна компетентність (ІК). Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Загальні компетентності (ЗК) ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 02. Знання стандартів сучасної науково-дослідницької діяльності, вимог, необхідних для втілення наукового дослідження та опублікування, включаючи критичну обізнаність та інтелектуальну чесність; ЗК 04. Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні; ЗК 05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), обґрунтовувати власні оригінальні концепції; ЗК 08. Здатність рецензувати публікації (наукові статті, монографії, підручники, посібники тощо) та презентації (виступи на конференціях, наукових семінарах та ін. фахових заходах), а також брати участь у міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну позицію; ЗК 09. Дотримуватись норм наукової етики щодо здійснення наукової діяльності та проведення власного наукового дослідження. Фахові компетентності (ФК)

	ФК 1. Уміння аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів з урахуванням міжнародних стандартів і рекомендацій. ФК 5. Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень. ФК 8. Здатність в умовах методологічного плюралізму в сучасній філології обирати оптимальну методологічну стратегію для самостійного вирішення науково-дослідних завдань у сфері професійної діяльності.
Програмні результати (Чому можна навчитися)	ПРН 1. Знати основні класичні й новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації та найвагоміші сучасні досягнення. Розуміти, характеризувати, аналізувати, порівнювати, класифікувати й критично оцінювати різні напрямки і школи в лінгвістиці та літературознавстві. ПРН 2. Знати стандарти сучасної науково-дослідницької діяльності, вимоги, потрібні для втілення наукового дослідження та його опублікування. ПРН 4. Обґрунтовувати вибір адекватної методології для предмету філологічного дослідження, запроваджувати актуальні методи наукових досліджень для розв'язання визначено проблем і завдань у галузі кола літературознавства/мовознавства. ПРН 5. Проєктувати та здійснювати наукове теоретичне і прикладне дослідження в конкретній філологічній галузі. Генерувати нові креативні ідеї та власні оригінальні концепції.
Зміст дисципліни	Модуль 1. Методи лінгвістичних досліджень Тема 1. Основи наукових досліджень Тема 2. Теоретичні засади, основні принципи та завдання сучасної лінгвометодології Тема 3. . Загальна методологія наукової творчості Тема 4. Форми організації навчання та контролю Тема 5. Особливості дослідження лексико-семантичної системи та тексту Тема 6. Морфологійна парадигматика як окрема галузь граматики: теоретичні засади, практичне значення, перспективи розвитку Тема 7. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення. Модуль 2. ІНДЗ (навчальний проєкт)

Критерії оцінювання роботи студентів

Використовують такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації аспірантів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певної частини навчального матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань аспіранта є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи тощо. Оцінюванню підлягають:

- **за участь у практичних заняттях – по 3 бали (у Модулі 1 – 6 практичних занять: з № 1 до № 6 – 18 балів);**

- **виконані письмові домашні завдання – по 3 бали (у Модулі 1 – 7 практичних занять: з № 1 до № 7 – 21 бал);**

- **рівень знань, продемонстрований у контрольній роботі (за Модуль 1 (7-е практичне заняття – 5 балів));**

- **навчальний проєкт (ІНДЗ) з обраної аспірантом теми з переліку (Модуль 2 – реферат – 11 балів, презентація – 5 балів);**

цей вид роботи за вказівкою викладача, який проводить практичні заняття, студенти захищають на призначених для цього консультаціях або на тих практичних заняттях, у межах теми яких виконано навчальний проєкт; у гугл-класі **ІНДЗ** прикріплюють у спеціально відведеному завданні.

У разі невиконання завдань поточного контролю аспірант має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття. Порядок такого контролю (перескладання тих чи тих видів роботи) регламентує викладач, який читає практичні заняття в групі.

Усього можна отримати під час практичних і додаткових видів роботи **60 балів.**

Підсумковий контроль. Завданням підсумкового контролю (**екзамену**) є перевірка розуміння аспірантом програмного матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

За екзамен – 40 балів.

	<i>Екзаменаційний білет складається із трьох питань: двох теоретичних та одного практичного.</i>
Політика курсу	<i>Політика курсу ґрунтована на дотриманні принципів академічної доброчесності відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральнотуристському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затвердженого вченою радою, протокол № 2 від 30.09.2019; № 10 від 07.02.2022).</i>
Інформаційне забезпечення	<i>програмне забезпечення, онлайн-ресурс – адреса курсу «Методологія філологічних досліджень» в google classroom:</i> https://classroom.google.com/c/ODQzNTk4MDExNjIx?cjc=jrzi2opz Методичне забезпечення <i>Авдєєва С. Л. – див.: Ковтюх С. Л.</i> <i>1. Авдєєва С. Л. Основні критерії визначення морфологічних парадигм сучасної української літературної мови. Наукові записки. Серія : філологічні науки (мовознавство). Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2000. Вип. 22, ч. I. С. 3–15.</i> <i>2. Ковтюх С. Л. Роль синтагматичного чинника у визначенні репертуару відмінкових парадигм іменників. Лінгвістичні студії : зб. наук. праць / укл. : А. П. Загнітко (наук. ред.) та ін. Донецьк : ДонНУ, 2005. Вип. 13. С. 61–65.</i> <i>3. Ковтюх С. Л. Елементарні парадигматичні класи іменників нульової відміни в сучасній українській мові. Наукові записки. Серія : філологічні науки (мовознавство). Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2006. Вип. 67. С. 66–81.</i> <i>4. Ковтюх С. Л. Елементарні парадигматичні класи іменників третьої відміни в сучасній українській мові. Наукові записки. Серія : філологічні науки (мовознавство) : у 2 ч. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007. Вип. 73. Ч. 1. С. 67–83.</i> <i>5. Ковтюх С. Л. Елементарні парадигматичні класи іменників першої відміни твердої групи в українській мові. Мовознавчий вісник : зб. наук. праць на пошану професора Катерини Городенської з нагоди її 60-річчя / МОН України. Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького ; відп. ред. Г. І. Мартинова. Черкаси, 2009. Вип. 8. С. 53–59.</i> <i>6. Ковтюх С. Л. «Елементарний парадигматичний</i>

- клас» як новий термін українського мовознавства. Слов'янський збірник : збірник наукових праць. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2011. Вип. XIV–XV. С. 191–196.
7. Ковтюх С. Л. Стан дослідження морфологічної парадигматики в українському мовознавстві. III. Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik. Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht. Діалог мов – діалог культур. Україна і світ. III Міжнародна наукова Інтернет-конференція з україністики. München. 1.–4. November 2012. München–Berlin–Washington, D.C. : Verlag Otto Sagner, 2013. S. 244–256.
8. Ковтюх С. Л. Науково-методичне забезпечення курсу сучасної української літературної мови як основа якісної професійної підготовки філолога. Наукові записки. Серія : педагогічні науки. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. Частина I. Вип. 121. С. 197–201.
9. Ковтюх С. Л. Робота з науково обдарованою молоддю: на кафедрі української мови. Робота з науково обдарованою молоддю: проблеми та перспективи : збірник матеріалів міжнародної науково-методичної конференції (17–19 травня 2018 р.). Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. С. 93–95.
10. Ковтюх С. Л. Система чинників для визначення словозмінних парадигм іменників у сучасній українській літературній мові. Граматичний простір сучасної лінгвоукраїністики : науковий збірник. Катерині Григорівні Городенській / Ін-т укр. мови НАН України; упоряд. : Н. Г. Горголюк, Л. М. Колібаба, В. М. Фурса. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. С. 85–99. (Серія «Глибини рідної мови...»).
11. Ковтюх С. Л. Особливості відмінювання та правопису мілітіпсевдонімів у сучасній українській мові. Наукові записки. Серія : філологічні науки. Кропивницький : КОД, 2020. Вип. 175. С. 153–157.
12. Ковтюх С. Л. Система чинників для визначення словозмінних парадигм міліті-псевдонімів у сучасній українській літературній мові. Філологічний часопис : збірник наукових праць. Умань : ВПЦ «Візаві» 2021. № 2. С. 37–46.
13. Ковтюх С. Л. «Палітра фонетичних явищ в українській мові» як вибіркова компонента для бакалаврату філологів. Збірник тез доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції «Слово в сучасній науковій парадигмі: євроінтеграційний контекст» (24–25 листопада 2022 р.). Кропивницький,

	2022. С. 126–129. 14. Ковтюх С. Л. Нагальні потреби та перспективи функціонування державної української мови. <i>Філологічний часопис</i>. 2023. Вип. 1 (21). С. 68–78. 15. Ковтюх С. Л., Кашталян О. М. Словозмінна парадигматика українських прізвищ : [монографія] / за ред. С. Л. Ковтюх. Кіровоград : Полімед-Сервіс, 2012. 256 с. 16. Ковтюх С. Л., Кирилюк О. Л. Наукова комунікація як складова фахової діяльності : навчально-методичний посібник. Кіровоград : ПП «Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2014. Ч. III. 96 с. 17. Ковтюх С. Л., Кирилюк О. Л. Наукова комунікація як складова фахової діяльності : навч.-метод. посібник. Кіровоград : ПП „Центр оперативної поліграфії „Авангард”, 2015. Ч. III. 96 с. 18. Ковтюх С. Л., Кирилюк О. Л., Андреева Т. В. Культура наукової мови : навчальний посібник. Кіровоград, 2011. 148 с. (Друкується за рішенням методичної ради Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (протокол № 1 від 22 вересня 2011 року)). 19. Ковтюх С. Л., Кирилюк О. Л., Андреева Т. В. Культура наукової мови : навчальний посібник. Коростень : МПП «Тріада С», 2012. 224 с. (Рекомендований Міністерством освіти і науки, молоді і спорту України. Лист МОНмолодьспорту України №1/11-4467 від 04.04.2012). 20. Методичні рекомендації до написання кваліф. робіт з україн. мови (методичний посібник). Кіровоград, 2010. 14 с. 21. Методичні рекомендації до написання курсових робіт : методичний посібник. Кіровоград, 2010. 22 с.
Матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, мультимедійне обладнання, проєктор, ноутбук, смартфон, презентаційні матеріали тощо. Наукова література: 1. Бацевич Ф. С. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей : підручник. Київ : Академія, 2008. 356 с. 2. Габідуліна А. Р., Колесніченко О. Л. Методологія сучасних лінгвістичних досліджень : навч. посіб. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. 322 с. 3. Загнітко А. П. Сучасні лінгвістичні теорії : монографія. Вид. 2-ге, випр. і доп. Донецьк : ДонНУ, 2007. 219 с. 4. Загнітко А. П. Сучасна лінгвістика : погляди та

оцінки. Донецьк : ДонНУ, 2014. 464 с.

5. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти. Київ : Видавничий центр «Академія», 2010. 456 с.

6. Сахарчук Л. І. Методологія комунікативних досліджень. Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2006. 214 с.

7. Федоренко О. І., Сухорольська С. М., Руда О. В. Основи лінгвістичних досліджень : підручник. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. 296 с.

8. Цимбал Н. А. Методи лінгвістичних досліджень : навч. посіб. Умань : Візаві, 2019. 106 с.